

Rijgeschiktheid bij autisme

Nr. 2021/20, Den Haag, 26 april 2021

Samenvatting

Gezondheidsraad

De minister voor Infrastructuur en Waterstaat (IenW) heeft de Gezondheidsraad gevraagd om advies uit te brengen over de risico's van autismespectrumstoornis (ASS) op de rijgeschiktheid en de kans dat deze risico's zich voordoen, en daarbij na te gaan of er een differentiatie is aan te geven tussen mensen met verschillende typen ASS. Het verzoek van de minister is hierbij in te gaan op zowel de verplichte medische keuring als de verplichte rijtest. De vaste Commissie Rijgeschiktheid van de Gezondheidsraad heeft dit advies opgesteld.

Mensen met de diagnose ASS die voor het eerst een rijbewijs aanvragen moeten nu gekeurd worden door een psychiater en een rijtest afleggen. Een medische keuring is verplicht op grond van Europese regelgeving, een rijtest niet. De verplichte medische keuring, die wordt uitgevoerd door een psychiater, en de verplichte rijtest worden als belastend ervaren. Jaarlijks

krijgen ruim 7000 mensen met ASS deze keuring en de rijtest.

De wetenschappelijke gegevens over de invloed van ASS op de rijgeschiktheid en de verkeersveiligheid zijn niet consistent. ASS kan op beide zowel een positieve als een negatieve invloed hebben.

Het is niet mogelijk om op basis van type ASS vooraf een selectie te maken van kandidaten die waarschijnlijk niet of beperkt rijgeschikt zullen blijken bij de rijtest. Wetenschappelijke gegevens over een dergelijke differentiatie ontbreken en er bestaan geen gevalideerde screeningsinstrumenten. De mate waarin ASS invloed uitoefent op de rijgeschiktheid zal dus per individu vastgesteld moeten worden.

Omdat de psychiater het meest deskundig is op het gebied van de relevante aspecten van ASS

in relatie tot rijgeschiktheid, is de commissie van mening dat de verplichte medische keuring door een psychiater moet blijven worden uitgevoerd.

Slechts een beperkt deel van de kandidaten die de medische keuring en de rijtest ondergaan wordt ongeschikt verklaard of krijgt een beperking opgelegd. De meesten van hen krijgen die beschikking op grond van de medische keuring, bij ongeveer 9% van de kandidaten is dit op grond van de rijtest.

Daarom is het volgens de commissie niet nodig om alle kandidaten zowel een medische keuring af te nemen als ook een rijtest te laten doen.

Het rijexamen biedt ook nog een mogelijkheid om mensen die beperkt of niet geschikt zijn om te rijden te identificeren – al is het examen daar niet primair voor bedoeld.

De commissie adviseert om de verplichte rijtest voor mensen met ASS te laten vervallen en het

CBR de mogelijkheid te bieden om op basis van het advies van de keurend psychiater een rijtest af te nemen.

en geeft de gekeurde meer zekerheid en duidelijkheid.

Mensen met ASS blijken een ander (en vaak langer) rij-leertraject nodig te hebben waarin rekening kan worden gehouden met hun eventuele specifieke problemen. Daarom vindt de commissie dat mensen met ASS een gespecialiseerde rij-opleiding zouden moeten kunnen volgen die is aangepast aan hun behoeften en mogelijkheden. Er moeten daarom volgens de commissie verspreid over het land voldoende rij scholen komen die hiervoor gekwalificeerd zijn.

Omdat de kwaliteit van medische keuringen door de psychiater niet altijd als voldoende wordt ervaren, beveelt de commissie sterk aan om dergelijke keuringen volgens een gestandaardiseerde werkwijze en tegen een vast tarief uit te voeren en kwaliteitseisen voor de keurende psychiaters te formuleren. Dat kan de kwaliteit van de keuringen helpen verbeteren

De Gezondheidsraad, ingesteld in 1902, is een adviesorgaan met als taak de regering en het parlement ‘voor te lichten over de stand der wetenschap ten aanzien van vraagstukken op het gebied van de volksgezondheid en het gezondheids(zorg)onderzoek’ (art. 22 Gezondheidswet).

De Gezondheidsraad ontvangt de meeste adviesvragen van de bewindslieden van Volksgezondheid, Welzijn en Sport; Infrastructuur en Waterstaat; Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De raad kan ook op eigen initiatief adviezen uitbrengen, en ontwikkelingen of trends signaleren die van belang zijn voor het overheidsbeleid.

De adviezen van de Gezondheidsraad zijn openbaar en worden als regel opgesteld door multidisciplinaire commissies van – op persoonlijke titel benoemde – Nederlandse en soms buitenlandse deskundigen.

U kunt dit document downloaden van www.gezondheidsraad.nl

Deze publicatie kan als volgt worden aangehaald:

Gezondheidsraad. Rijgeschiktheid bij autisme.

Den Haag: Gezondheidsraad, 2021; publicatienr. 2021/20.

Auteursrecht voorbehouden

